

ÇEK CUMHURİYETİ

YILLIK DIŞ TEMSİLCİLİK RAPORU

Raporlama Dönemi: 2024 Yılı

Raporu Hazırlayan: Prag Ticaret Müşavirliği

I- Temel Ekonomik Göstergeler

Çek Cumhuriyeti	2022	2023	2023/2022 % Değişim	2023 (1-12)	2024 (1-12)	2024/2023 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	290,88	326	12,07	326	342,99* **	
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	2,40	-0,10		-0,10	1,00	-
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	27 623	30 503	10,43	30 503	31 370	2,8
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,10	10,70		10,70	2,40	-
İşgücü (Milyon)	5,29	5,19	1,8	5,19	5.19	0
İşsizlik Oranı (%)	2,20	2,60		2,60	2,60	0
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-17 777	592	-103,33	592	**	6
İhracat (Milyar \$)	241,89	253,65	4,86	253,65	262,74	3,58
İthalat (Milyar \$)	236,24	229,2	-2,98	229,20	232,47	1,43

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi; *IMF Datamapper verisi **Açıklanmamıştır

DEĞERLENDİRME

Çekya ekonomisinin 2024 yılı gündeminde, enflasyonun hedeflenen düzeyde tutulması, savunma sanayi harcamalarının artırılması, enerji güvenliği, elektrikli otomobillere geçişe uygun olarak imalatта dönüşüm ve e-mobilitе yatırımlarının ülkeye çekilmesi konuları öne çıkmıştır. Yılın sonunda, yeşil dönüşüm ve AB bürokrasisinin ekonomi ve rekabetçilik üzerindeki etkileri ve Trump yönetiminin AB'ye yönelik olası yaptırımları ile ticaret savaşlarından kaynaklanan küresel riskler ekonomi çevrelerinde tartışılan konular arasına girmiştir. Ayrıca, Çekya'nın işgücü maliyetlerindeki artış ve katma değerinin AB ortalamasından düşük olması gibi unsurların da etkisiyle yabancı yatırımların ülkeye beklenen düzeyde girmemesine dair endişeler sıkça dile getirilmiştir. Enerji sektöründe Güney Kore ile yürütülmesine karar verilen nükleer santral projesi, otomotiv başta olmak üzere sanayi sektörlerinde Almanya kaynaklı düşük dış talep ve karbon-nötr dönüşümün Çek imalat sanayiine getirdiği yükümlülükler, 2024 yılında Çekya'da ekonomik gündemde yer alan diğer önemli başlıklar olmuştur. Öte yandan, kamu maliyesi üzerinde yük teşkil eden pandemi ve Ukrayna'daki savaş kaynaklı tedbirlere ek olarak, 2024 yılında Çekya'da yaşanan sel felaketine cevaben hükümet transferlerinin artması, kamu kesimi borç yükü ve bütçe açığı ile mücadeleyi zorlaştırmıştır. Çekya'nın sıkı maliye politikalarına devam etmesi beklenmektedir.

Çek İstatistik Ofisi'nin verilerine göre, 2024 yılında mevsim ve fiyat etkilerinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla (GSYİH) bir önceki yıla kıyasla %1 oranında artmakla birlikte, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde GSYİH, bir önceki çeyreğe göre %0,5 oranında artış göstermiştir. Yıllık bazda değerlendirildiğinde, dördüncü çeyrek GSYİH'si %1,8 oranında artış kaydetmiştir.

Söz konusu büyüme, hanehalkı nihai tüketimi ile kamu harcamalarındaki artıştan kaynaklanmış olup, brüt sermaye oluşumu büyümeyi olumsuz etkilemiştir. Sektörel bazda değerlendirildiğinde, ticaret, ulaştırma, konaklama ve gastronomi hizmetleri faaliyetleri büyümeyi ve katma değer artışını destekleyen temel alanlar arasında yer alırken, imalat sanayinde düşüş kaydedilmiştir.

İstihdam, 2024 yılı genelinde %0,3 oranında artış göstermiştir. Dördüncü çeyrek itibarıyla istihdam, çeyreklik bazda değişim göstermemiş olup, yıllık bazda %0,4 oranında yükselmiştir.

2024 yılının enflasyon oranı, %2,4 seviyelerine kadar gerilemiştir. 2023 yılında %10,7 olan enflasyonun bu seviyelere düşmesinde, enerji fiyatlarının dengelenmesi ve Çek Merkez Bankası'nın uyguladığı sıkı para politikalarının etkisi büyük olmuştur. Çek Merkez Bankası, faiz oranlarını düşürerek hem enflasyonu kontrol altında tutma hem de ekonomik büyümeyi destekleme hedefine büyük ölçüde ulaşmıştır.

Çek Korunası, enflasyonla mücadele araçlarını etkin kullanan Çek Merkez Bankasının politikaları ile değer kazanmış ve güçlü bir para birimi olarak konumlandığı 2024 yılının ikinci yarısında, AB'ye paralel faiz indirimleri ve ihracata katkı sağlayacak kur düşürme adımları ile kontrollü bir değer kaybı ile karşılaşmıştır. Genişletici para politikaları izleyen Merkez Bankası, faiz oranlarını tedricen düşürmüş ve yıl sonu itibarıyla %4 seviyesine indirmiş, ancak konut kredisi faizleri halen görece yüksek seyretmiştir. Bu durum, konut taleplerinde artışı sınırlamıştır. Kur1 Avro=25 CZK bandında korunmuş ve büyük dalgalanmalara konu olmamıştır. (Ancak son çeyrekte, Trump'un ABD seçimlerini kazanmasının ardından Dolara karşı Çek Korunası zayıflama eğiliminde olmuştur.) Dış talebin Almanya'daki ekonomik durum kaynaklı olarak düşük seyri de gözetilerek, ekonomik büyümede iç talebi canlı kılabacak faiz ve kur politikalarının izlenmiştir. 2025 yılında faizlerin daha yavaş bir tempoda düşürülmeye devam etmesi, daralan dış talebin iç talep artışı ile nötralize edilmesi öngörülmektedir.

Çekya, enerji kaynaklarını çeşitlendirmek, nükleer kapasitesini güçlendirmek ve yenilenebilir enerjiye yatırım yapmak suretiyle enerji güvenliğini artırma hedefini korumaktadır. Aynı zamanda, ihracat pazarlarını çeşitlendirme stratejisi, ülkenin dış ticaret politikalarında ön planda yer almakta ve yeşil ile dijital dönüşüm, ülkenin ihracat stratejisinin odaklandığı önemli başlıklar arasındadır. Yıl boyunca, Çinli firmaların otomotiv pazarında Avrupalı firmaları rekabette geride bırakması ve talep darlığı nedeniyle Çekya'da imalat ve ihracatın geleceği tartışılmıştır.. Enerji tedarikinde Rusya'ya alternatif kaynakların maliyeti ve yüksek enerji fiyatlarının üreticiler üzerindeki tesiri, 2025 yılın sonbahar döneminde yapılacak parlamento seçimleri yaklaştıkça Çek kamuoyunda daha fazla gündeme gelen bir konu olmuştur.

Gerek işletmelerin, gerekse tüketicilerin güven göstergesi artış göstermiş, 2024 yılı sonu itibarıyla Çekya Ekonomik Güven Endeksi 97,5 olarak kaydedilmiştir.

2- Dış Ticaret

A- Dış Ticaretin Genel Görünümü

	Ülkenin İhracatı (bin\$)	Türkiye'nin Ülkeden İthalatı (bin\$)	Türkiye Pay (%)	Ülkenin İthalatı (bin\$)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı (bin\$)	Türkiye Pay (%)	Türkiye-Ülke Arası Toplam Dış Ticaret Hacmi (bin\$)
2023	255 509 525	3 616 142	1,42%	231 873 388	2 988 523	1,29%	6 604 665
2024	262 743 719	4 216 602	1,60%	232 472 904	3 008 258	1,29%	7 224 860

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

Dış Temsilcilik Raporu
2024 Yılı

B- Dış Ticaretin Aylık Görünümü - Çekya

	2023 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI (bin \$)	2024 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI (bin \$)	2023 TÜRKİYE'NİN ÜLKEDEN İTHALATI (bin \$)	2024 TÜRKİYE'NİN ÜLKEDEN İTHALATI (bin \$)	2023 ÜLKENİN TOPLAM İTHALATI (bin \$)	2024 ÜLKENİN TOPLAM İTHALATI (bin \$)	2023 TÜRKİYE'NİN ÜLKEYE İHRACATI (bin \$)	2024 TÜRKİYE'NİN ÜLKEYE İHRACATI (bin \$)
Ocak	21 713 802	20 644 082	266 500	182 480	19 719 284	18 815 404	241 019	255 163
Şubat	20 480 998	21 842 581	284 987	373 037	18 454 202	18 680 292	210 998	217 303
Mart	23 454 074	20 007 149	290 897	348 150	20 966 547	18 703 493	240 594	232 325
Nisan	20 371 382	22 480 331	265 625	335 868	18 575 519	19 527 853	216 875	242 502
Mayıs	21 794 723	21 413 832	318 894	380 080	19 855 350	19 336 279	236 490	263 043
Haziran	22 726 250	20 822 034	323 540	309 230	19 694 307	18 547 800	236 738	219 441
Temmuz	18 925 313	19 915 062	283 264	253 052	18 243 207	18 749 196	210 769	240 615
Ağustos	19 312 760	20 294 242	278 503	288 704	18 319 578	18 583 720	231 301	235 934
Eylül	20 833 222	23 058 303	289 096	417 864	18 482 719	19 761 805	243 057	262 742
Ekim	22 418 050	24 253 688	366 861	413 818	19 964 301	21 908 652	279 198	298 099
Kasım	23 403 803	23 644 659	329 008	382 382	20 168 923	20 135 836	287 814	256 753
Aralık	18 218 269	19 183 661	276 784	391 475	16 756 629	16 873 150	183 241	252 433
Toplam	255 509 525	262 743 719	3 616 142	4 216 602	231 873 388	232 472 904	2 988 523	3 008 258

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

C- Dış Ticaretin Ürün Bazlı Görünümü

Çekya'nın Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün			
Tarife Pozisyonu	Tarife Pozisyon Adı	2023 Yılı (bin \$)	2024 Yılı (bin \$)
85171300	AKILLI TELEFONLAR; HÜCRESEL AĞLAR VEYA DİĞER KABLOSUZ AĞLAR İÇİN	10 125 293	10 855 648
84713000	PORTATİF OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNALARI (EN AZ BİR MERKEZİ İŞLEM BİRİMİ, BİR KLAVYE VE BİR EKRANDAN	4 059 486	4 738 474
30049000	TEDAVİDE VEYA KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE KARIŞIK OLAN VEYA KARIŞIK OLMAYAN DİĞER İLAÇLAR; DOZLANDIR	4 407 260	4 605 537
27090090	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLER) DİĞER	4 227 902	4 047 889
85176200	SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA, ÇEVİRMeye, VERMEYE/YENİDEN OLUŞTURMAYA MAHSUS MAKİNALAR (H	4 266 296	3 870 663
85076000	LİTYUM İYONLU AKÜMÜLATÖRLER	5 184 052	3 676 874
85423190	İŞLEMCİ VE KONTROLÖR OLARAK KULLANILAN DİĞER ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER	2 520 818	3 249 199
87082990	87.01 İLA 87.05'TE YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI KAROSERİLERİNİN AKSAM VE PARÇALARI; MONTAJ SANAYİ	2 888 733	2 784 068
27112100	DOĞAL GAZ (GAZ HALİNDE)	3 949 319	2 769 019
94019920	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN KOLTUKLAR İÇİN PARÇALAR VE EKİPMANLAR	0	2 411 331

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

Çekya'nın Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün			
Tarife Pozisyonu	Tarife Pozisyon Adı	2023 Yılı (bin \$)	2024 Yılı (bin \$)
85171300	AKILLI TELEFONLAR; HÜCRESEL AĞLAR VEYA DİĞER KABLOSUZ AĞLAR İÇİN	10 844 364	12 790 371
87032210	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPAS	4 959 082	7 390 053
87032110	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPAS	4 722 762	5 838 816
87034010	HEM BENZİNLİ HEM DE TAHRIK GÜCÜ VEREN ELEKTRİK MOTORLU TAŞITLAR; YENİ, HARİCİ GÜÇ KAYNAĞINA BAĞLANAR	5 221 153	5 645 628
87033219	BİNEK OTOMOBİL VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE DİZEL/YARI DİZEL, TAŞIMA K	5 687 928	5 282 280
84715000	DİĞER OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNALARI İÇİN İŞLEME BİRİMLERİ	2 855 358	5 032 428
84713000	PORTATİF OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNALARI (EN AZ BİR MERKEZİ İŞLEM BİRİMİ, BİR KLAVYE VE BİR EKRANDAN	4 165 064	4 675 605
85176200	SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA, ÇEVİRMEYE, VERMEYE/YENİDEN OLUŞTURMAYA MAHSUS MAKİNALAR (H	5 212 120	4 610 724
87038010	SADECE ELEKTRİK MOTORUNDAN TAHRIKLİ TAŞITLAR; YENİ, TAŞIMA KAPASİTESİ < 10 KİŞİ	4 755 256	4 303 138
87082990	87.01 İLA 87.05'TE YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI KAROSERİLERİNİN AKSAM VE PARÇALARI; MONTAJ SANAYİ	4 510 466	4 168 536

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

3- İkili Ticaret

A- İkili Ticaretin Ürün Bazlı Görünümü

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 10 Ürün			
Tarife Pozisyonu	Tarife Pozisyon Adı	2023 Yılı (bin \$)	2024 Yılı (bin \$)
87034010	HEM BENZİNLİ HEM DE TAHRİK GÜCÜ VEREN ELEKTRİK MOTORLU TAŞITLAR; YENİ, HARİCİ GÜÇ KAYNAĞINA BAĞLANAR	217 872	140 483
87087050	87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN ALUMİNYUMDAN TEKERLEKLER VE BUN	80 276	110 747
94019920	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN KOLTUKLAR İÇİN PARÇALAR VE EKİPMANLAR	0	87 402
87021011	OTOBÜS, MİDİBÜS, MİNİBÜS; YENİ, SADECE DİZEL VEYA YARI DİZEL MOTORLU, TAŞIMA KAPASİTESİ >= 10 KİŞİ,	78 083	73 801
87089997	87.01 İLA 87.05'TE YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM VE PARÇALAR; KAPALI KALIPTA DÖVÜ	51 434	73 695
93040000	DİĞER SİLAHLAR (YAYLI, HAVALI VEYA GAZLI TÜFEK VE TABANCALAR, VURUŞ SOPALARI GİBİ) (93.07 POZİSYON	20 186	72 047
21069092	DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI; KATI SÜT YAĞI < %1.5, SAKKAROZ VEYA İZOGLİKOZ < %5, GLİKOZ VEYA NİŞASTA <	67 150	71 950
87032210	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPAS	54 113	64 521
87082990	87.01 İLA 87.05'TE YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI KAROSERİLERİNİN AKSAM VE PARÇALARI; MONTAJ SANAYİ	51 620	61 005
85443000	ATEŞLEME BUJİLERİ İÇİN KABLO BAĞLANTI TAKIMLARI, TAŞITLARDA, UÇAKLARDA VEYA GEMİLERDE KULLANILAN DİĞ	45 527	56 230

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 10 Ürün			
Tarife Pozisyonu	Tarife Pozisyon Adı	2023 Yılı (bin \$)	2024 Yılı (bin \$)
87032210	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPAS	523 146	501 345
87089997	87.01 İLA 87.05'TE YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM VE PARÇALAR; KAPALI KALIPTA DÖVÜ	81 602	352 541
87032110	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPAS	230 699	263 319
87033219	BİNEK OTOMOBİL VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE DİZEL/YARI DİZEL, TAŞIMA K	101 021	162 831
87032319	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; YENİ, SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAP.<	113 665	113 703
84715000	DİĞER OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNALARI İÇİN İŞLEME BİRİMLERİ	89 717	112 133
87038010	SADECE ELEKTRİK MOTORUNDAN TAHRİKLİ TAŞITLAR; YENİ, TAŞIMA KAPASİTESİ < 10 KİŞİ	858	66 165
84159000	KLİMA CİHAZLARININ AKSAM VE PARÇALARI	61 964	58 831
95030035	PLASTİK MADDELERDEN DİĞER YAPI SETLERİ VE YAPI OYUNCAKLARI	40 309	57 695
87089435	87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN DİREKSİYON SİMİTLERİ - KOLONLAR	46 475	55 700

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

DEĞERLENDİRME

2024 yılında geçen yılın aynı dönemine göre Çekya'dan ithalatımızda %16,60, ülkeye ihracatımızda ise %0,66 artış kaydedilmiştir. Otomotiv sektörü ticaretin iki yönünde de öne çıkarken, hibrit binek taşıt ihracatımızda düşüş gözlemlenmiştir. Ayrıca, otomotiv aksamı ihracatında artış kaydedilmiş; otobüs gibi toplu taşıma araçlarının ihracatı da geçen yılın aynı dönemi ile benzer seviyede kalmıştır. İthalat tarafında ise, Çekya'dan binek otomobilleri (elektrikli araçlar dahil) ve aksam parçalarının tedarikinde belirgin bir artış olmakla birlikte, klima cihazlarının aksam ve parçalarının tedarikinde düşüş meydana gelmiştir. Bilgisayar işlemcileri ile plastikten iç içe geçen yapı oyuncakları artan değerleri ile önemli ithal kalemleri arasında yer almaya devam etmiştir.